

บรรณานุกรม

หนังสือ

กระทรวงสาธารณสุข, คู่มือการฝึกอบรมโครงการบัตรสุขภาพ คณะกรรมการ
อำนวยการบัตรสุขภาพ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กองสุขศึกษา กระทรวง
สาธารณสุข, 2527).

มนัสวี อุณหันท์, ร่วมกันเร่งพัฒนาให้สุขภาพดีถ้วนหน้าก่อน 2543, กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์สำนักข่าวพาณิชย์ กรมพาณิชย์สัมพันธ์, 2526.

มาณี ชูไทย, คู่มือวิชาการสุขศึกษา, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.

วิเชียร เกตุสิงห์, หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เรือนอักษร, 2524.

สมชาย สุพันธุ์วาณิช, หลักระบาดวิทยาและการควบคุมโรคติดต่อ, กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์กลยุทธศึกษาทหารบก.

สุรีย์ จันทรมณี, สุขศึกษาในโรงพยาบาล ภาควิชาสุขศึกษา คณะสาธารณสุข-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่ Commaid
หลังอาคาร 8 ถนนราชดำเนินกลาง 2521.

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, การศึกษาบทบาทของ
สื่อมวลชนต่อการศึกษาของชาวบ้าน, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปก
เจริญผล.

อนันต์ ศรีโสภณ, หลักการวิจัยเบื้องต้น (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด,
2521).

วารสาร

ชนัญชัย ทศทวีมล, "สิ่งที่น่ารู้เกี่ยวกับวัณโรค", วารสารสุขภาพ ปีที่ 6 ฉบับที่ 4
(2521).

ประเสริฐ ทองเจริญ, "โรคโปลิโอ", วารสารสุขภาพ ปีที่ 6 ฉบับที่ 2
(2520).

เสถียร เขยประทับ, "การสื่อสาร", นิเทศสาร ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (1979).

อโศก สุนทรศาลทูต, "โปลิโอป้องกันได้", วารสารสุขภาพ ปีที่ 4 ฉบับที่ 7
(2519).

เอกสารอื่น ๆ

คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล การติดต่อสื่อสารระหว่าง
แพทย์กับผู้ป่วยในประเทศไทย เอกสารอ้างอิง.

คมคาย นาคะบัต, "ประสิทธิผลของอุปกรณ์การสอนที่มีต่อการมารับภูมิคุ้มกันโรค
ของเด็กในเขตจังหวัดราชบุรี", วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
พยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2522.

- เจริญชัย เชมะสุวรรณ, "การใช้ประโยชน์สไลด์เทปเสียงในการสอนวิชาสุขศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม" วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ -
มหาวิทยาลัย.
- ชมภูภา หงษ์สุวรรณ, "การเปรียบเทียบผลการใช้สไลด์เทปเสียงและรูปภาพ
ประกอบคำบรรยายในการสอน ศิลปไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
ชั้นสูง" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนพล โล่ห์สุวรรณ, "ประสิทธิผลของเสียงตามสายที่มีต่อความรู้ความเข้าใจของ
ประชาชน เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาล" วิทยานิพนธ์
การศึกษามัธยมศึกษา ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524.
- ประภา ภูวน, " การทดลองเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ข้อความจริง ในวิชา
วิทยาศาสตร์ จากการใช้สไลด์กับรูปภาพประกอบการสอน" วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515.
- มันทนา หิมกร, " การแพร่กระจายข่าวสารสาธารณสุขในระดับหมู่บ้าน เพื่อการ
พัฒนาสาธารณสุขมูลฐาน การศึกษาเฉพาะกรณีเรื่องการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน
โรค ในอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา" วิทยานิพนธ์การศึกษามหา
บัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2526.

รุจิรารักษ์ ชูทองรัตน์, "ประสิทธิผลของการให้ความรู้โดยใช้สื่อบุคคลและภาพพลิก
ต่อการเพิ่มความรู้อและเปลี่ยนแปลงทัศนคติของหญิงมีครรภ์ที่มารับ บริการ
ณ โรงพยาบาลศิริราช" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการ
ประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

สมจิตต์ วิริยานนท์ และคณะ, "สื่อการศึกษาเพื่อผู้ป่วยในโรงพยาบาล".

สำเนา วรวงศ์, "Process of Communication in Teaching and Learning" เอกสารประกอบการบรรยายในวิชา Research and Theories in Instruction Technology แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (คึกสำเนา).

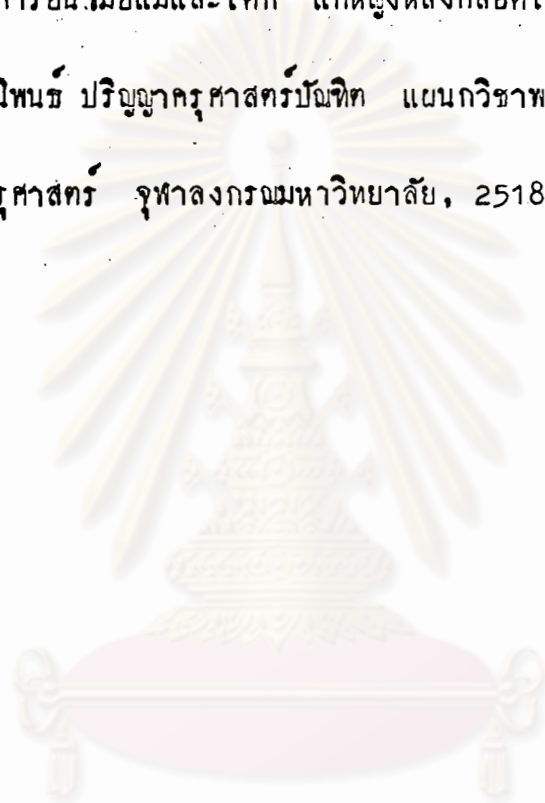
สำเนา วรวงศ์, คำบรรยายวิชา วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2517 (คึกสำเนา).

สมัคร ใจพิศาล, "การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เรื่องการปฏิบัติตน
ของมารดาที่ได้รับคำแนะนำ และไม่ได้รับคำแนะนำในระหว่างตั้งครรภ์
โรงพยาบาลศิริราช พ.ศ. 2518" วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต
แผนกวิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

องอาจ จิยะจันทร์, "การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ โดยใช้วิธีสอน
แบบสาธิตกับวิธีสอนโดยใช้สไลด์มีเสียงประกอบ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอน

ปลายสายอาชีพ" วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการ
ศึกษา ประสานมิตร, 2516.

อรชร วรรณอง, " ความสามารถของพยาบาลสาธารณสุข ในการให้ความรู้
เรื่องการอนามัยแม่และเด็ก แก่หญิงหลังคลอดในการเยี่ยมบ้าน"
วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต แผนกวิชาพยาบาลศึกษา คณะ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

BIBLIOGRAPHYBooks

Edgar Dale, "Audio - Visual Methods in Teaching", New York :
The Dryden, 1957.

E.M. Rogers, "Communication Strategies for Family" Planning,
New York : Free Press.

Ernest R. Hilgard and Gardon H, Bower, "Theories of Learning"
Englewood Cliffs, N.J. : Prentice, Inc. 1975.

Kenneth B. Hass and Hary Q. Packer, "Prepartation and Use of
Audio - Visual Aids", New York : Prentice Hall Inc. 3
Ed. 1955.

Phillys G. Zimbado, Ebbe B. Ebberson and Christina Maslach,
"Influenzing Attitude and Changing Behavior", London.
Addison - Wesley Publishing Company 1977.

Wilbur Schramm, Mass Media and National Development : The Role
of Information in the Developing Couratries (Standford,
California : Standford University Press, 1964.

Articles

A. H. Maslow, "The need to know and the Fear of knowing" The Journal of General Psychology Vol. 68 (1973).

Even R. Keilar, "A Descriptive Approach to Classroom Motivation" The Journal of Teacher Education Vol. 11 (1960)

Gertrude Mynear Mc Quire, "Pacing Transcription with Shorthand Slides : The Effect on Speed and Accuracy", Dissertation Abstracts, 31 4644 March, 1971.

Jeanne Brossact Murray, "Use of a Slide- Tape Program to Increase Identification of Health Behaviors", Dissertation Abstracts, Vol 36 : No. 7 1974.

Mary H. Young, "Examples of Media Use in Elementary Education to Teach Attitudes, Skill, and Understandings" A.V. Instruction 13 (1968).

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเรื่อง
ประสิทธิผลของสื่อ ในการให้ความรู้เรื่องภูมิคุ้มกันโรคแก่มารดาหลังคลอด
ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลราชวิถี

ก. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ.....นามสกุล.....

ที่อยู่ปัจจุบัน..... (จังหวัด)

101. ภูมิลำเนาเดิม

1. กรุงเทพฯ	2. ต่างจังหวัดในเขตเทศบาล
3. ต่างจังหวัดนอกเขตเทศบาล	

102. อายุ

1. ต่ำกว่า 20 ปี	2. 20 - 25 ปี
3. 26 - 30 ปี	4. 31 ปีขึ้นไป

103. ระดับการศึกษา

1. ป.4 และต่ำกว่า	2. ป.5 - ม.ศ.3
3. สูงกว่า ม.ศ.3	

104. อาชีพของตนเอง

1. ลูกจ้าง	2. ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ
3. เกษตร-กสิกรรม	4. ค้าขาย
5. แม่บ้าน	6. นักศึกษา

105. อาชีพหลักของสามี

1. รับจ้าง	2. ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ
3. เกษตร-กสิกรรม	4. ค้าขาย
5. นักศึกษา	

106. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน
1. ต่ำกว่า 3,000 บาท
 2. 3,000 - 5,000 บาท
 3. มากกว่า 5,000 บาท
 4. ไม่มีรายได้
107. การคลอดครั้งนี้เป็นครั้งที่เท่าไร (ไม่รวมที่แท้ง หรือท้องแล้วตาย)
1. ครั้งที่ 1
 2. ครั้งที่ 2
 3. ครั้งที่ 3 และมากกว่า
108. เคยมีบุตรที่เสียชีวิตบ้างหรือไม่
1. เคย
 2. ไม่เคย
109. บุตรเสียชีวิตด้วยเหตุใด
1. อุบัติเหตุ ทางน้ำ บก อากาศ
 2. โรควัณโรค โปลิโอ ไอกรน คออักเสบ อหิวาต์ บาดทะยัก
 3. โรคอื่น ๆ
 4. ไม่ทราบ
110. การท้องครั้งนี้ฝากท้องเมื่อใด
1. เมื่อรู้ว่าประจำเดือนขาด
 2. เมื่อเริ่มแพท้อง
 3. เมื่อเกิดอาการผิดปกติ
 4. เมื่อใกล้คลอด
111. ท่านเคยได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมิคุ้มกันโรคมามาก่อนหรือไม่
1. เคย
 2. ไม่เคย
112. (สำหรับผู้ที่ตอบว่าเคยได้รับความรู้มาก่อน) ได้รับความรู้จากที่ใด
1. สถานพยาบาลต่าง ๆ การรณรงค์ทางราชการ
 2. จากเพื่อน ญาติ ครู
 3. จากสื่อมวลชน (วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ)

ข. ความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันโรค

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้รับความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันโรค โดย

1. ภาพพลิก
2. สไลด์เทปเสียง
3. กลุ่มควบคุม

201. วัคซีนเป็นโคที่อวัยวะส่วนใดของร่างกายบ้าง

1. ทุกอวัยวะของร่างกาย
2. แขน ขา กระดูก
3. ปอด

202. วัคซีนเป็นที่ส่วนใดของร่างกายมากที่สุด

1. ปอด
2. แขน ขา
3. กระดูกและผิวหนัง
4. ไมโทรยา

203. วัคซีนที่ใช้ฉีดป้องกันวัณโรคชื่อวัคซีนอะไร

1. ไทฟอยด์วัคซีน
2. บี ซี จี
3. ทอกซอยด์
4. ไมโทรยา

204. เด็กที่เป็นโรคคอติบมีอาการอย่างไร

1. เป็นโรคร้าย ทำให้เด็กหายใจไม่ได้ และกินอะไรไม่ได้
2. คล้ายเป็นหวัด มีน้ำมูกและเป็นไข ไอ จาม
3. ทำให้เป็นอัมพาตและหูหนวก
4. ไมโทรยา

205. เด็กเป็นโรคไอกรนจะมีอาการอย่างไร

1. อาการเหมือนไข้หวัดใหญ่
2. เวลาตื่นจะไอ เวลาหลับจะกรน
3. ไอถี่เป็นชุด ๆ โดยไม่ได้หายใจ จนบางครั้งมีเลือดออกตามคอ
4. ไมโทรยา

206. โรคบาดทะยักเป็นโรคที่เป็นกับใครได้บ้าง
1. เฉพาะเด็กเท่านั้น
 2. เฉพาะผู้ใหญ่
 3. เป็นได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่
 4. ไม่ทราบ
207. โดยทั่วไปโรคบาดทะยักเกิดขึ้นได้อย่างไร
1. กิน เชื้อบาดทะยักเข้าไปพร้อมกับอาหาร
 2. เชื้อบาดทะยักเข้าไปทางบาดแผล
 3. หายใจเอาเชื้อบาดทะยักเข้าไป
 4. ไม่ทราบ
208. วัคซีนที่ไซป้องกันทั้งโรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก ชื่อว่าวัคซีนอะไร
1. ดีพีที
 2. ทอกซอยด์
 3. น้ำเกลือ
 4. ไม่ทราบ
209. โรคบาดทะยักเกิดกับเด็กแรกเกิดได้อย่างไร
1. เด็กได้รับเชื้อบาดทะยักตั้งแต่อยู่ในท้องแม่
 2. เชื้อบาดทะยักเข้าสู่เด็กพร้อมกับน้ำนมจากแม่
 3. เชื้อเขาทางสายสะดือ เพราะใช้เครื่องมือไม่สะอาดและรักษาสะดือไม่สะอาด
 4. ไม่ทราบ
210. เด็กต้องได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก ครั้งแรกเมื่ออายุเท่าใด
1. 2 - 3 เดือน
 2. 6 - 8 เดือน
 3. 12 เดือน
 4. ไม่ทราบ
211. วัคซีนป้องกันโรคไซคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก ควรฉีดทั้งหมดกี่ครั้ง และแต่ละครั้งห่างกันเท่าใด
1. ฉีดเพียงเข็มเดียว เมื่อเด็กอายุ 2 - 3 เดือน

2. อย่างน้อยต้องฉีด 3 เข็ม 2 เข็มแรกห่างกัน 2 เดือน เข็มที่ 3 ฉีดให้เมื่อเด็กอายุครบ 1 ปี
 3. ฉีดเมื่อเด็กได้รับเชื้อโรค เช่น ถูกตะปูตำ
 4. ไม่ทราบ
212. มีวัคซีนป้องกันโรคอีกชนิดหนึ่ง ที่ให้พร้อมกับการฉีดวัคซีนป้องกันโรค ไขคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก แต่ให้โดยการกิน วัคซีนนั้นชื่อว่าอะไร
1. วัคซีนโพลิโอ
 2. วัคซีนหอกชอยด์
 3. วัคซีนหิวาต์
 4. ไม่ทราบ
213. การฉีดวัคซีนป้องกันโรค สามารถรับบริการได้จากที่ใดบ้าง (ให้ตอบเท่าที่ทราบ)
-
214. เด็กที่อายุต่ำกว่า 1 ขวบ ควรได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคอะไรบ้าง
1. โรคหิวาต์ ไทฟอยด์ บาดทะยัก
 2. โรคไขคอตีบ บาดทะยัก วัณโรค
 3. โรคโพลิโอ ไอกรน ไขคอตีบ บาดทะยัก วัณโรค
 4. ไม่ทราบ

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ผู้สัมภาษณ์

วันที่

สไลด์ เรื่อง "การให้ภูมิคุ้มกันโรค"

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
1.	การให้ภูมิคุ้มกันโรค	<p>การเจ็บไข้ได้ป่วยต่าง ๆ เป็นเรื่องที่ควรกันไว้ดีกว่าแก้ ถึงแม้อารกจะได้รับการภูมิคุ้มกันโรคบางชนิดจากแม่ โดยผ่านทางรก เมื่อยังไม่คลอด และผ่านทางน้ำนมเมื่อคลอดแล้วก็ตาม แต่เป็นชั่วคราวระยะเวลาสั้น ๆ และไม่ครบทุกชนิด จึงปรากฏว่าในแต่ละปี มีเด็กที่ต้องเสียชีวิตไป เพราะโรคติดต่อเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ทารกทุกคน จึงควรได้รับวัคซีนเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันโรค</p>
2.	กลุ่มเด็กในชนบท	<p>เมื่อเด็กเติบโตขึ้นมาระยะหนึ่ง คือระยะก่อนเข้าโรงเรียน ซึ่งเรียกว่าวัยก่อนเรียน วัยนี้เป็นวัยที่สำคัญของชีวิต ควรได้รับอาหารที่มีประโยชน์ ได้รับวัคซีนป้องกันโรคครบทุกชนิด และอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ ทั้ง 3 อย่างนี้ จะเป็นฐานที่ดีของชีวิตเด็กของเรา</p>
3.	กลุ่มเด็กในสลัม	<p>แต่คนเราเลือกเกิดไม่ได้ เด็กในสลัมเหล่านี้ ต้องทนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แออัด และกินอย่างตามมีตามเกิด แต่มีอยู่สิ่งหนึ่งที่เด็กสามารถได้รับเท่าเทียมกัน คือการได้รับภูมิคุ้มกันโรคด้วยวัคซีนนั่นเอง</p>
4.	เด็กป่วยเป็นวัณโรคที่ปอด	<p>ในประเทศของเรามีผู้ป่วยเป็นวัณโรคกันมาก วัณโรคเป็นโรคติดต่อเรื้อรัง ทารกแรกเกิดเสี่ยงต่อการติดโรคนี้นี้ได้ง่ายมาก</p>

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
		<p>อีกทั้งอาการที่เป็นก็สังเกตเห็นยาก ทว่าจรรู้ตัวก็สายเกินไป เพราะอาการของมันจะกินลึกภายในร่างกาย เช่น ในภาพนี้เด็กป่วยเป็นวัณโรคในปอด เรียกว่าวัณโรคปอด</p>
5.	เด็กป่วยเป็นวัณโรคที่กระดูก	<p>วัณโรคเป็นไต่ทุกส่วนของร่างกาย ในภาพนี้เด็กป่วยเป็นวัณโรคที่กระดูก วัณโรคกระดูกทำให้กระดูกเสียรูปและพิการ อาจทำให้เดินไม่ได้ หรือพิการเดินได้ไม่เหมือนเดิม</p>
6.	เด็กป่วยเป็นวัณโรคที่เยื่อหุ้มสมอง	<p>เด็กป่วยเป็นวัณโรคที่เยื่อหุ้มสมอง วัณโรคที่เยื่อหุ้มสมองในเด็กมีอัตราการตายสูง สามารถรักษาให้หายได้ แต่มักจะมีความพิการเหลืออยู่ เช่นที่ แขน ขา หรืออาจตาบอด เพราะสมองเป็นอวัยวะที่สำคัญมากของร่างกาย</p>
7.	เด็กป่วยเป็นวัณโรคที่ท่อน้ำเหลือง	<p>วัณโรคที่พบบ่อยอีกชนิดหนึ่ง คือวัณโรคที่ท่อน้ำเหลือง ส่วนใหญ่มักเป็นที่คอ เด็กที่ป่วย ท่อน้ำเหลืองจะโต กดไม่เจ็บ ทั้งรักษายากเพราะแผลที่เป็นมักเรื้อรัง</p>
8.	พยายามกำจัดชนิดวัณโรคชนิดบีซีจี ป้องกันวัณโรค	<p>ทางที่ดีที่สุด คือ การป้องกันวัณโรคไว้ก่อน โดยฉีดวัคซีน บีซีจี ป้องกันให้แก่เด็กฉีดเพียงครั้งเดียวก็สามารถป้องกันโรควัณโรคได้ยาวนาน</p>

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
9.	ลำคอของเด็กที่เป็นโรคไซ้คอติบ	โรคคอติบเป็นโรคติดต่อร้ายแรงในเด็กวัยก่อนเรียน โรคนี้พบมากในเด็กที่อายุต่ำกว่า 7 ปีลงมา และมีอัตราการตายค่อนข้างสูง เด็กที่ป่วยเป็นโรคคอติบจะมีไข้ตัวร้อน เจ็บคอ ในภาพจะมีฝ้าขาวที่ลำคอ เป็นลักษณะฉั่งพืด ทำให้กลืนน้ำและอาหารลำบาก ฝ้าขาวนี้อาจลามเข้ากล่องเสียงและหลอดลม ทำให้หายใจไม่ได้
10.	แม่อุ้มเด็กที่เป็นไซ้คอติบและได้รับการเจาะคอแล้ว	เด็กในภาพนี้แพทย์ได้เจาะคอ เพื่อช่วยให้หายใจได้สะดวก มีชีวิตอยู่ได้ แต่บางครั้งก็ไม่สามารถช่วยชีวิตได้ทัน ดังนั้นการป้องกันโรคไว้ก่อนจึงดีที่สุด คือฉีดวัคซีนป้องกันโรคไซ้คอติบเสียแต่เนิ่น ๆ ตามแพทย์สั่ง
11.	เด็กเป็นโรคไอกรน	อีกโรคหนึ่งที่เกิดกับเด็ก คือ โรคไอกรน โรคนี้ติดต่อกันง่าย และถ้าเป็นกับเด็กเล็ก ๆ มักจะมีอาการไอรุนแรงมาก จนบางครั้งเด็กหายใจไม่ทัน หรือไอมากจนมีเลือดออกที่ตาขาว
12.	เด็กร้องไห้	ในระยะแรกของการเป็นโรคไอกรนเด็กจะมีอาการคันคอ ไอแห้ง ๆ และไอมากขึ้น ไอรุนแรงมาก จนบางครั้งหนึ่งตาเขียว อาจอาเจียน และมีเสมหะเหนียวออกมา ซึ่งนับว่าเป็นโรคที่ทรมาณเด็กมาก

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
13.	ผู้ป่วยเป็นบาดทะยัก	<p>โรคบาดทะยักเป็นโรคติดเชื้อที่มีความรุนแรง และเป็นอีกโรคหนึ่งที่พบบ่อยในประเทศของเรา โรคบาดทะยักนี้เป็นไคทั้งในเด็กและผู้ใหญ่ แต่ถ้าเป็นในเด็กแรกเกิดจะเป็นอันตรายถึงตายได้มาก บาดทะยักเกิดจากเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายทางบาดแผล หรือการมีฟันผุและหูเป็นน้ำหนวก</p>
14.	เด็กนอน	<p>สำหรับทารกเกิดใหม่ อาจติดโรคบาดทะยักได้จากการทำคลอดที่ไม่สะอาด เช่น ใช้นิ้วมือ หรือแท่งแฉกสละคือทารกควายากกลางบ้าน</p> <p>ทารกที่เป็นบาดทะยักจะมีอาการไม่ถูกนม ขากรรไกรแข็ง อาปากไม่ได้ ตัวจะเกร็ง และอาจมีอาการชักกระตุก</p>
15.	พยายามฉีดวัคซีน คีพีที ป้องกันโรคคอตีบ ไอกรน และบาดทะยัก	<p>มีวัคซีนที่สามารถป้องกันทั้ง 3 โรคพร้อมกัน คือ โรคคอตีบ โรคไอกรน และบาดทะยัก ซึ่งเรียกว่าวัคซีน คีพีที เมื่อเด็กอายุ 2 เดือน ก็ควรนำไปฉีดวัคซีนคีพีทีนี้ โดยฉีด 3 ครั้ง ห่างกันครั้งละ 2 เดือน และฉีดครั้งที่ 4 หลังครั้งที่ 3 ประมาณ 1 ปี และเมื่อมีโรคนี้อะไรก็ตาม ก็นำเด็กไปฉีดป้องกันไว้</p> <p>นอกจากนี้ มักจะให้กินวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ ไปพร้อมกับวัคซีน คีพีที ทุกครั้ง</p>

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
16.	เด็กเป็นโรคขาดสารอาหาร	เมื่อพูดถึงสุขภาพร่างกายโดยทั่วไปแล้ว สิ่งที่สำคัญมากคืออาหาร เด็กที่ได้อาหารไม่ครบ ขาดอาหาร และขาดสารบางอย่าง นาน ๆ เข้า จะเป็นโรคขาดสารอาหาร เช่นเด็กคนนี้ ป่วยเป็นโรคขาดสารอาหาร โรคนี้จะนำความเจ็บป่วยและนำโรคแทรกซ้อนอื่น ๆ ได้
17.	ผู้หญิงอุ้มลูกมาขอรับบริการที่ศูนย์อนามัย โรงพยาบาล	วัคซีน บีซีจี วัคซีน คีพีที วัคซีน โปลิโอ ที่กล่าวมา สามารถขอรับบริการฉีดหรือกินได้ที่ ศูนย์บริการสาธารณสุข สถานีอนามัย และ โรงพยาบาลทุกแห่ง
18.	กลุ่มคนเดินอยู่หน้าโรงพยาบาล	ขอทบทวนการให้วัคซีนเด็กอีกครั้ง ให้นำเด็กของท่านที่อายุต่ำกว่า 1 ปี มารับบริการ <ul style="list-style-type: none"> - ฉีดวัคซีน บีซีจี เพื่อป้องกันโรค วัณโรค - ฉีดวัคซีน คีพีที เพื่อป้องกันโรค ไชคอตีบ โรคไอกรน โรคบาดทะยัก และ - กินวัคซีน เพื่อป้องกันโรคโปลิโอ ถ้าเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี แต่ยังไม่เคยได้รับภูมิคุ้มกันโรคมาก่อน ควรพามารับวัคซีนโดยเร็วที่สุด

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
19.	ครอบครัว	<p>การให้วัคซีนเพื่อสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคต่าง ๆ ในเด็กนั้น เป็นวิธีป้องกันโรคที่ดีที่สุด เพื่อมิให้สายเกินแก้ และเพื่อให้สุขภาพของเด็กสมบูรณ์แข็งแรง พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นคนที่สำคัญที่สุด ที่จะช่วยเด็กได้ อย่าลืมพาบุตรหลานของท่านไปรับวัคซีนตามสถานบริการสาธารณสุขทั่วไป เสียตั้งแต่เดี๋ยวนี้</p>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำบรรยายภาพพริกภูมิคุ้มกันโรค
เรื่อง ภูมิคุ้มกันโรค

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
1.	การให้ภูมิคุ้มกันโรค	<p>เด็กเป็นวัยที่มีโอกาสติดโรคต่าง ๆ ได้ง่าย เพราะท่านทานต่อโรคหรือมีภูมิคุ้มกันโรคในร่างกายอยู่น้อยกว่าผู้ใหญ่ จึงมักปรากฏว่าในแต่ละปีที่ผ่านมา มีเด็กต้องสูญเสียชีวิตไป เพราะโรคติดต่อหลายชนิดเป็นจำนวนมาก</p> <p>จริงอยู่ที่ว่า ทารกก็ได้รับภูมิคุ้มกันโรคหลายชนิดที่แม่มีอยู่ โดยผ่านทางรกเมื่อยังไม่คลอด และผ่านทางน้ำนมแม่เมื่อคลอดแล้วก็ตาม แต่ก็เป็นชั่วคราวระยะสั้น ๆ และได้รับไม่ครบทุกชนิด ทารกทุกคนจึงควรได้รับภูมิคุ้มกันโรคเพิ่มขึ้นอีก คือให้ได้รับวัคซีนนั่นเอง</p>
2.	กลุ่มเด็กในสลัม	<p>เมื่อเด็กเติบโตขึ้นมาสักระยะหนึ่ง เรียกว่า อยู่ในวัยก่อนเรียนหรืออนุบาล วัยนี้เป็นวัยพื้นฐานของชีวิต ร่างกายจะแข็งแรง แคลไทน ในวันข้างหน้าก็อยู่ที่วัยนี้เป็นสำคัญ การได้รับอาหารที่มีประโยชน์ ได้รับวัคซีนป้องกันโรค ครบทุกชนิด และอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ 3 อย่างนี้ จะเป็นพื้นฐานที่ดีของชีวิตเรา แต่คนเรานั้นเลือกเกิดไม่ได้</p> <p>เด็กในสลัมเหล่านี้จึงต้องทนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แออัด และกินอย่างตามมีตามเกิด แต่มีอยู่อย่างหนึ่งที่เด็กทุกคนสามารถได้รับ</p>

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
3.	เด็กเป็นโรคไอกรน	<p>เท่าเทียมกันหมด นั่นคือได้รับภูมิคุ้มกันโรค คอยวัคซีน มีโรคหลายชนิดที่สามารถป้องกัน ไว่กอนได่คอยวัคซีน</p> <p>โรคไอกรนเป็นอีกโรคหนึ่งที่ชอบเป็น กับเด็ก ๆ และเป็นโรคติดต่อที่ทารกไม่ได้ ภูมิคุ้มกันจากแม่ เป็นโรคที่ติดต่อกันง่ายมาก โรคไอกรนนี้อาเป็นกับทารกเล็ก ๆ มักจะมี อาการไอรุนแรงมาก จนบางครั้งเด็กหายใจ ไม่ทันหรือเลือดจะออกที่ตาขาวก็มี</p>
4.	ลำคอของเด็กที่เป็นไซ้คอติบ	<p>โรคคอติบก็เช่นกัน เป็นโรคติดต่อ ร้ายแรงในเด็ก ซึ่งพบมากและมีอัตราการ ตายที่ค่อนข้างสูง ในภาพจะเห็นมีฝ้าขาวติด แน่นอยู่ในลำคอ ทำให้กลืนอาหารและน้ำ ลำบากมาก ในเด็กที่เป็นมาก ๆ ฝ้านี้จะ ลุกลามเข้ากล่องเสียงและหลอดลม ทำให้ หายใจไม่สะดวก</p>
5.	แม่อมเด็กเป็นไซ้คอติบที่ไต่ รับการเจาะคอ	<p>อย่างเช่นเด็กในภาพนี้ แพทย์จะทำ การเจาะคอ เพื่อช่วยในการหายใจให้เด็ก มีชีวิตรอดอยู่ต่อไปได้ แต่มีบางครั้งก็ไม่ สามารถที่จะช่วยชีวิตเด็กไว้ได้ทัน เพราะ ฉะนั้น การป้องกันจึง เป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ที่สุด</p>

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
6.	เด็กป่วยเป็นวัณโรคที่ปอด	ในประเทศของเรายังมีผู้ป่วยเป็นวัณโรคกันอยู่มาก ทารกแรกเกิดทุกคนจึงเลี้ยงที่จะติดโรคนี้อย่างยิ่ง โรคนี้ไม่มีภูมิคุ้มกันโรคที่ได้จากแม่เช่นเดียวกับโรคไอกรน ทั้งอาการของวัณโรคก็สังเกตเห็นได้ยาก บางทีก็อาจจะรู้ว่าเด็กเป็นโรคนี้เสียแล้ว เพราะอาการของมันจะกินลึกจากภายในร่างกาย เช่นเด็กที่เป็นวัณโรคที่ปอดดังในภาพนี้
7.	เด็กป่วยเป็นวัณโรคที่กระดูก	วัณโรคเป็นได้ทุกส่วนของร่างกาย เด็กในภาพเป็นวัณโรคกระดูกทำให้กระดูกเสียรูปและพิการ อาจทำให้เดินไม่ได้ หรือถึงเดินได้ก็ไม่เหมือนเดิม
8.	เด็กป่วยเป็นวัณโรคที่เยื่อหุ้มสมอง	วัณโรคที่เยื่อหุ้มสมองในเด็กมีอัตราการตายสูง แต่ถ้าวินิจฉัยรักษาให้หายไค้ก็มักจะมีอาการหลงเหลืออยู่ เช่น ที่แขน ขา หรือเป็นอัมพาต ตาบอด เพราะสมองเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญมาก การที่สมองได้รับความกระทบกระเทือนเช่นนี้ จึงนับว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่ง
9.	เด็กป่วยเป็นวัณโรคที่ต่อมเหงื่อ	วัณโรคที่พบบ่อยอีกชนิดหนึ่ง ก็คือที่ต่อมเหงื่อ ส่วนใหญ่จะเป็นต่อมเหงื่อที่คอ คอจะโตกลมไม่เจ็บ วัณโรคที่ต่อมเหงื่อจะรักษาให้หายยากเพราะแผลเป็น มักเรื้อรัง

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
10.	<p>พยาบาลกำลังฉีดวัคซีน บีซีจี ป้องกันวัณโรค</p>	<p>ในเด็กแรกเกิดจะไม่ได้รับภูมิคุ้มกันวัณโรคจากแม่ การให้ภูมิคุ้มกันวัณโรคกับทารกโดยเร็วที่สุด จึงเป็นสิ่งจำเป็น ปัจจุบันโรงพยาบาลส่วนมากทำการฉีดวัคซีน บีซีจี ป้องกันวัณโรคให้กับทารกแรกเกิดทุกคนอยู่แล้ว วัคซีนชนิดนี้ให้เพียงครั้งเดียวก็สามารถป้องกันโรคได้ยาวนาน เพราะฉะนั้น ฉีดวัคซีนเพียงครั้งเดียวก็เพียงพอแล้ว</p>
11.	<p>ผู้ป่วยเป็นโรคหัด</p>	<p>โรคหัดยังคงเป็นโรคติดต่อที่มีอันตรายและพบได้บ่อยในประเทศของเรา อัตราตายสูง โดยเฉพาะเด็ก ๆ เกิดจากเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายทางบาดแผล สำหรับทารกเกิดใหม่อาจเป็นเพราะการทำคลอดที่ไม่สะอาด เช่น ใช้นิ้วมือ มีคเจ็บมาก หรือพวกเปลือกหอยกาบ ตัดสายสะดือ หรือใช้กรรไกรที่ไม่สะอาด หรือแต่งแผลสะดือทารกด้วยยาผงสางบ้าน ยาที่ซื้อเองตามร้านขายยา โดยที่ไม่ได้ขอคำแนะนำจากแพทย์หรือพยาบาล</p> <p>ทารกที่เป็นโรคหัดจะมีอาการไม่รุนแรง ชากรรไกรแข็ง อาบปากไม่ได้ ตัวจะเกร็งและอาจจะมีอาการชักกระตุกก็ได้ ค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคหัดนี้สูงมาก เพราะฉะนั้น การป้องกันจึงเป็นสิ่งจำเป็น</p>

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
12.	<p>พยาบาลฉีดวัคซีน คีพีที ป้องกันโรคคอตีบ ไอกรน และบาดทะยัก</p>	<p>มีวัคซีนอยู่ชนิดหนึ่งสามารถป้องกันโรค ได้ถึง 3 โรคด้วยกัน คือ โรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก เราเรียกวัคซีนนี้ว่า คีพีที เพราะ ฉะนั้น ฉีดวัคซีนคีพีที เพียงเข็มเดียว ก็เท่ากับ ใหญ่คุ้มครองโรคทั้ง 3 โรค เมื่อเด็กอายุได้ 2 เดือน ให้นำเด็กไปฉีดได้แล้ว โดยฉีด 3 ครั้ง ฉีดแต่ละครั้งห่างกันประมาณ 2 เดือน ครั้งที่ 4 ควรฉีดหลังครั้งที่ 3 ประมาณ 1 ปี หลังจากนี้ควรฉีดเมื่อเกิดโรคทั้ง 3 นี้ ระบาด เท่านั้น</p>
13.	<p>พยาบาลกำลังป้อนวัคซีน ป้องกันโรคโปลิโอให้เด็ก</p>	<p>สำหรับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ มักใช้ แบบกินมากกว่าชนิดฉีด การให้วัคซีนโปลิโอนี้ จะให้พร้อมกับเวลาที่ฉีดวัคซีน คีพีที และให้ 4 ครั้งเท่ากัน คือ เริ่มให้เมื่ออายุได้ 2 เดือน แล้วให้อีก 2 ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน 2 เดือน ครั้งสุดท้ายจะให้อีกเมื่ออายุได้ 1 ปี</p>
14.	<p>ผู้หญิงอุ้มลูกมารับบริการที่ ศูนย์สาธารณสุขและ โรงพยาบาล</p>	<p>วัคซีนต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ จะสามารถ มาขอรับบริการได้ที่ศูนย์บริการสาธารณสุข ศูนย์อนามัยและโรงพยาบาลทุกแห่ง</p>
15.	<p>กลุ่มคนเดินอยู่หน้า โรงพยาบาล</p>	<p>ในประเทศไทยขณะนี้ มีเด็กที่รับวัคซีน อย่างครบถ้วนจนสามารถป้องกันโรคได้มีไม่ ถึงร้อยละ 10 ทำให้การเป็นโรคคอตีบ อย่างยังคง เป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ</p>

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
16.	<p>พยาบาลและหมอยืนอยู่ ท่ามกลางเด็ก มีตัวหนังสือ ...ควรนำเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี มารับบริการ <u>ฉีดวัคซีน</u></p>	<p>เราทุกคนควรเห็นเหมือนกันว่า การให้วัคซีน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันโรคแก่เด็กนั้น เป็นสิ่ง สำคัญที่จะทำให้เด็กแข็งแรง และอย่าลืมพา ลูกหลานไปรับวัคซีน</p> <p>ขอทบทวนการให้วัคซีนให้แม่นยำขึ้น ก็ขอย้ำอีกครั้งว่า ให้นำเด็กที่อายุต่ำกว่า 1 ปี มาขอรับบริการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ฉีดวัคซีนป้องกันวัณโรค 2) ฉีดวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ ไอกรน บาดทะยัก และกินวัคซีน ป้องกันโรคโปลิโอ <p>ถ้าเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ปี ยังไม่เคย รับภูมิคุ้มกันโรคใด ๆ เลย ให้รีบนำมารับ โดยเร็วที่สุด</p>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพพลิก

ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์และเผยแพร่
กองส่งเสริมฯ กระทรวงสาธารณสุข

ภาพพลิก (Flipchart) คือภาพหลาย ๆ ภาพที่ประกอบเป็นเรื่องสั้น ๆ แล้วเขียนเป็นชุด โดยเรียงลำดับภาพไว้ตามเรื่องทีละตอน

การใช้

1. ใช้กับคนกลุ่มเล็ก เช่น สอนกลุ่มนักเรียน ครู แม่ ผู้คนในหมู่บ้าน หรือใช้สอนเป็นรายบุคคล
2. ใช้เป็นเครื่องมือประกอบการสอน เวลาสอนพลิกไปที่ละภาพ พร้อมทั้งอธิบายประกอบเมื่อจบสรุปให้ผู้เรียนฟังอีกครั้งหนึ่ง ขณะบรรยายอาจมีข้อซักถามในระหว่างนั้นได้
3. ตั้งแสดงบนที่มองเห็นได้ง่าย เช่น บนกระดานดำ ขาหยั่ง บนผนัง เก้าอี้ หรือที่อื่น ๆ ตามความเหมาะสม

ข้อดี

1. ใช้ง่าย สะดวก เวลาใช้ไม่ต้องมีเครื่องฉาย เหมือนภาพยนตร์
2. ทำให้ผู้ฟัง เกิดความสนใจยิ่งขึ้น ถ้าหากมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาประกอบคำบรรยาย
3. ช่วยประกอบคำอธิบายให้แจ่มแจ้ง และเห็นจริง แม้วัยฟังอ่านหนังสือไม่ออก ก็อาจทำให้เข้าใจได้
4. สามารถลำดับเรื่องได้ง่าย และเน้นจุดเด่นที่สำคัญ ๆ ได้ หากมีผู้สงสัยอาจซักถามในระหว่างการสอนได้
5. สะดวกในการนำติดตัวไปด้วย เพราะไม่หนักเกินไป

การใช้สไลด์ประกอบเสียง

โดย ฝน ลิ้มพาณิชย์การ

จุดประสงค์	ต้องการให้เรียนรูด้วยตนเอง โดยไม่ก้องมีผู้บรรยาย
เป้าหมาย	ต้องการให้เรียนรูด้วยตนเองเฉพาะตัว ต้องการให้กลุ่มชนกลุ่มน้อยได้เรียนรูด้วยตนเอง
ประโยชน์	ผู้ชมได้รับทั้งภาพจากสไลด์และโค๊ดส์จากเทป พร้อมกัน ซึ่งโค๊ดส์ทัศน์และโสต ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญในการศึกษาทั่วไปโดยการเสียค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าภาพยนตร์ เสียงมาก
อุปกรณ์	เครื่องฉายสไลด์ พร้อมเครื่องเทป ที่ทำมาโดยเฉพาะรวมเรียกว่า Tape-slide synchronisation
หลักการ	<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมตนเองให้เรียบร้อย - จัดการทำสไลด์ให้ถูกต้องตามวิธีการ - ทำการอัดเสียงลงบนเทปพร้อมกับการฉายสไลด์ - คำบรรยายไม่ควรยาวเกินไป - แต่ละเรื่องไม่ควรเกิน 10 นาที - เรื่องที่สมควรเข้าใจง่ายเหมาะในการศึกษาค้นคว้าตนเอง หรือเหมาะในการแนะนำนิทรรศการ ว่าง ๆ - ถ้าใช้ในการศึกษาค้นคว้าควรใช้ทั้ง ไทยเฉพาะ
ข้อดี	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาต่ำกว่าภาพยนตร์ เสียงมาก - ห้าใตง่าย - ใช้โค๊ดส์รายบุคคลและกลุ่มย่อย - ไม่ก้องมีคนบรรยาย

ขอเสีย

- การซื้อเครื่อง Tape-slide Synchronisation ราคาค่อนข้างแพงและต้องใช้เฉพาะเครื่องฉายสไลด์ บางชนิดไม่สามารถนำมาใช้ได้กับเครื่องมือฉายตัว ๆ ไป เครื่องต้องใช้โดยเฉพาะเช่นเดียวกัน
- ภาพไม่มีการเคลื่อนไหว ไม่ควรใช้ในการประชุมใหญ่ ปัจจุบันบริษัทต่าง ๆ ได้ทำการยกเลิกเครื่อง Tapeslide system รวมกันเป็นชุดเดียวพร้อมจอภาพขนาดต่าง ๆ สามารถจะหิ้วไปมาได้ ใช้ได้ในห้องที่มีความสว่าง กับกลุ่มคนกลุ่มย่อยและตนเอง ราคาถูกพอสมควร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ

วชิราภรณ์ เรืองไพบูลย์

วุฒิการศึกษา

วทบ. (สุขศึกษา)

สถานศึกษา

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

สถานที่ทำงาน

กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย